

רק מילה בעברית

מאת ישראל ליכטמן

חומרי לימוד לחידון

אלוף השפה העברית

תכנית עירונית לעידוד וטיפוח השפה העברית

אשדוד

מאת ישראל ליכטמן

אָבֶל - מילה המשמשת להבעת הסתייגות, תיקון

בָּרַם, אולם, אך, מה שכן, אלא ש...

אָכַל - שם מזון בפיו

טעם, סעד, בָּרַה, ניזון, לָעַט, בָּלַס, זלל.

בֹּרַ - שקע באדמה

חור, נקב, באר, גומה, פִּיר, גומחה, חָגוּ (חגוי סלע), נָקְרָה, נָקִיק, חפירה, מְכַתֵּשׁ, מְכַתֶּשֶׁת, גָּב.

בֵּית - מבנה למגורים

מעון, נוֹה, משכן, מבנה, בנין, דירה, קן.

גָּבַר - בן אדם ממין זכר

איש, ברנש, זכר, בן אדם, בן אנוש, המין החזק וגם כינוי לתרנגול – "קריאת הגבר" = קריאת התרנגול.

גְּדוּל - רב ממדים

גבוה, עצום, כְּבִיר, ענק.

דָּאָג - פחד שיקרה משהו רע, פקח עין על משהו

השגיח, טיפל ב-, חשש, חָרַד, פחד, נלחץ.

דָּבַר - חפץ או כלי

תחום, עניין, נושא, משהו, כלום.

א

ב

ג

ד

הַהֵינֵנו - זאת אומרת

כלומר, קרי, במילים אחרות, משמע.

י - כמות מספקת

מספיק, רב, עד כאן, זהו זה, לא עוד.

הַאֲזָנָה - הקשבה

קשב, שמיעה, צתות, הספקתה.

הַאֲרָכָה - מתן תוספת (בד"כ זמן)

דחייה, השהיה, עיכוב.

הַטְּלָה - השלכה

זריקה (הטלת כדור ברזל, או מטבע), ידוי (אבן) שחרור ביצה מהתרנגולת.

וְדַאי - בסבירות מוחלטת

בטוח, לבטח, ברי, בלי ספק, ברור כשמש, כמובן.

1

לבטח ברור לכם בלי ספק כי ודאי זה כמובן?

ברי!

ברור כשמש!

זָהָר - אור מבריק

אור, אור בהיר, בְּהֵק, נְגָה, זיו, נְהָרָה, הֶלֶה / הילה, אור יקרות.

ז

זָעִיר – זוטא (מארמית) - קטנטן

קט, קטן, קטנטן, זעיר, פְּעוּט.

זוּל - מחירו נמוך

פשוט, עממי, לא יקר, שווה לכל נפש.

חָבֵר - אדם קרוב שהוא לא בן משפחה

עמית, רֵעַ, ידיד, בן זוג.

ח

חָג - תאריך קבוע שבו מציינים אירוע משמח

יום טוב, מועד.

חָד - מושחז

שנון, מושחז, מלוטש, ברור, מדויק.

טוֹב - יפה במראה ובתכונות

מועיל, רצוי, חיובי, שְׁפִיר, מקסים, נהדר, מצוין, תקין.

ט

טִירָה - בית גדול ומבוצר

ארמון, היכל, פְּלָטִין, פְּלָטְרִין, חוּלָה.

החופה תתקיים בע"ה
ב"היכל פלטין"
שבטירה

1

יָאָה - יפה

נָאָה, בסדר גמור, יופי, ראוי, נכון, מתאים.

יָגוֹן - הרגשה של צער

כאב, עצב, מועקה, תוגה, דאגה, קדרות, דכדוך.

יָהֵב - מעמסה (למילה יהב שתי משמעויות)

נָטַל, מָשָׂא, עומס, טרחה, עול.

יָהֵב - תקנה

שָׁבַר, צָפְיָה, תוחלת, ייחול

כָּבוֹד - יחס הולם בין בני אדם

הערכה, הערצה, יָקָר, הוקרה, שם טוב, פרסום.

כָּבִיר - תיאור למשהו גדול ממדים

אדיר, גדול, עצום, חזק, ענק.

כַּעַס - רגש, תגובה נפשית וגופנית

זַעַם, חֲמָה, זַעַף, חרון אף. עֲבָרָה, קֶצֶף.

לָאֵן? - שאלה לגבי יעד הליכה או נסיעה

לְאִיפָה? לְהֵיכָן? אָנָּה? לאיזה מקום?

לֵב - איבר מרכזי בגוף המשמש כמשאבת דם

מְרִכְזוֹ, תְּנוּהָ, אֲמִצֵּעַ, טבור, החלק החשוב, לב העניין.

לְבִיא - בעל חיים המכונה מלך החיות

אָרִי, אֲרִיָּה, פִּפִּיר, לִישׁ, שֶׁחַל

מאן - לא הסכים

סרב, התנגד, דחה

מבדח - מעורר צחוק

מצחיק, היתולי, לצני. מבדר, משעשע.

מלאכה - עבודה

משלח יד, אמונות, מקצוע, משרה, עסוק

מושיע - מציל

גואל, פודה, מחלץ, משחרר.

מתנה - משהו שנותנים כסימן להערכה

שי, תשורה, מנחה, מתת. משאת, אשכר, זבד.

נאור - אדם משכיל

חכם, נבון, בן תרבות, איש אישכולות

נאות - כמו שצריך

מתאים, ראוי, הולם, הגון, סביר, צודק, מקביל.

נהדר - יפהפה

מצין, נשגב, מלא הוד, נפלא, מקסים, מעלה, משבח.

סְבֵרָה - מחשבה

דְּעָה, רעיון, הַנְּחָה, הַשְׁעָרָה, הַעֲרָכָה.

סֵהֶר - המאור הקטן (במקרא)

ירח, לבנה.

סוּף - סיום

גִּמְר, קִץ, אַחֲרִית, אַחֲרִית דְּבָר, תוֹם, שְׁלֵהי.

עֲלָטָה - חוסר אור

חֲשֵׁכָה, אֶפְלָה, חֲשֹׁךְ, כְּמֹרִיר.

עֲרִירִי - חי לבדו

בּוֹדֵד, בּוֹדֵד, לֵבֵד, גִּלְמוּד.

פִּחַד - חֲרָדָה

בְּהִלָּה, יִרְאַה, מִגּוֹר, חֲשָׁשׁ, מוֹרָא, אִימָה .

צִהָלָה - שְׂמִיחָה

גִּילָה, דִּיצָה. גִּיל, חֲדוּה, שְׂשׂוֹן

צָר - אויב

קָם, עָר, שׂוֹנָא, עוֹזֵן, צוֹרֵר.

קִטְטָה - ריב בין משתתפים

מְרִיבָה, מְדוֹן, תְּגָרָה, סִכְסוֹךְ, מִצָּה.

קלון - בושג גדולה

פלמה, חרפה, בזיון, בושג.

קשיש - איש שיבה

זקן, ישיש, סב, סבא, בא בימים, שבוע ימים

רצה - קלט בעיניו

הסתכל, הביט, בחן, צפה, התבונן

רענן - טרי

חדש, אביבי, עדכני, עכשווי.

רשע - רע

אכזר, זד, איש און, בן פליעל, חלאה

שוטה - טפש

סקל, שוטה, איל, בער, בור, כסיל.

שתה - בלע משקה

לגם, רוה, גמא, גמע.

שמים - רקיע

מרום, מרומים, שחקים.

תוגה - עצבות

יגון, קדרות, דאבה, עצב, אבלות, צער.

תם - נגמר

פג, אזל, אפס, הסתים, פלה.

תכנית עירונית
 לעידוד הקריאה
 והעשרת השפה העברית

כק מילה
בעברית